

ŞANS OYUNLARI / KUMAR BAĞIMLILIĞI DEVLET AYIBIDIR*

Öncelikle belirtmeliyim ki, kumar bağımlılığı ile Yeşilay dışında –felaketten önce- mücadele eden sivil veya resmi bir kuruluş maalesef yoktur. Kumar, bir dinlenme ve eğlenme aracı olarak çocuk, genç ve yetişkin herkesi bekleyen bir tehlike olarak gündemimizden çıkmıyor. Üstelik her geçen gün popüler hale getirilmeye de devam ediyor. Asayiş Şube görevlilerimiz de bu bela ile gece gündüz canla başla mücadele ediyor. Ancak bu mücadelenin sonunda herhangi bir olumlu sonuç alınması da mümkün değildir. Emniyet görevlileri yaptırımını kadük yasadışı kumarla uğraşırken, devletin bazı kurumları da yasadışı kumara götüren yolun taşlarını döşüyor. Adına da şans oyunları diyerek...

Dünya üzerinde halkına zarar kaç devlet kaldı acaba? Her geçen gün sosyal devlet anlayışına yaklaşmaya çalışan hükümet, bürokratlarının yanlış yönlendirmesi ile henüz bu sosyal yaraya parmak basacak yaklaşımı gösteremedi. Bir yanda yeşil çuhalarla mücadele sergilerken, öte yanda genç yaşlı herkesi sonuçsuz umutlara gark ediyor. Üstelik bunu neredeyse dini bir terminolojiye yaklaştırılan “milli” adı koyarak yapıyor. Şimdi bir soru sormanın vakti geçmekte değil mi?

Kötülüklerin anası kim?

Hız. Peygamber, içki kötülüklerin anası demişti. Bunu söylediğinde içki bir endüstri haline getirilmemiş, evlerde üretilir durumda idi. Kumar, fal okları v.b. oyunlar da sektör halinde değildi ve sorumlusu da devlet değildi. Eğer Hz. Peygamber bugün yaşasaydı veya o meşhur Nat'ta çağrıldığı gibi Mirâç'dan iner gibi gelip yanımızda olsaydı hiç şüphesiz “kötülüklerin anası devlettir” derdi. Dün sigara ve alkolü tekelinde geliştiren ve insanlığa karşı suç işleyen devlet, henüz kumar konusunda yeteri kadar ayıkmadığından sadece Anayasasındaki 58. Madde ile yetiniyor, fakat uygulamıyor. Üstelik kumar markalarını okulların çatına çakarak anayasasını reddediyor, yükümlülüklerini inkâr ediyor.

Soğuk savaş yıllarının bir anlayışı olarak bu söylemlerimizi devlet düşmanlığı şeklinde okuyanlar ise, bağımlılıklarla mücadeleyi devletle kol kola sigara ve uyuşturucu bağımlılığı dışına taşıramamaktadırlar. Yeşilay'ın, bağımlılık eksenli mücadelesindeki söylemlerinden “*her bağımlılık bir diğerini tetikler*” deyişi, bağımlılıklarla mücadeleyi iki bağımlılığa indirgeyen devlet bürokrasisi ve sivil aktivite zihninde gerçek değerini bulamamaktadır.

Öte yandan, internet üzerinden oynanan sanal kumar ülkemizin ve halkımızın geleceğini tehdit ediyor. Araştırmalar, Türkiye'den sanal kumara yılda beş

---

* YEŞİLAY Dergisi, Ekim 2011 Başyazısı

milyar dolar para yatırıldığını ve oyuncuların da 18 – 35 yaş aralığında olduğunu gösteriyor.

Her bir cümlenin sonuna Anayasanın 58. Maddesini yazsak bürokrasinin ve siyasetin aktörlerinin dikkatini çekmiş olabilir miyiz?

Şans oyunu mu? Devlet kumarı mı?

Yeşilay'ın şans oyunlarını kumar olarak nitelemesine karşın bazı çevrelerin gülümsediğini ve bu işi bilmediğimizi söyleyenlerin bulunduğu elbette farkındayız. Ancak iki hususun daha farkındayız: Birincisi, Şans oyunu veya kumar, her ikisinde de kazanan ve kaybeden taraflar vardır. Her iki taraf da üretim dışı servetin yeniden dağılımında birer araçtır. Dağılım süreci daima bir şans faktörü içerir. Şans faktörünün olduğu yerde beceriden bahsedilemez. Dolayısıyla içinde beceri unsuru bulunmayan her tür şans oyunu kumardır. Kaldı ki, şans oyunu veya kumar oynatıcılarının kendileri oynamaz, çocuklarına da oynatmazlar. Tıpkı alkollü içki üreticilerinin genelinin alkol kullanmadığı gibi.

Türkiye`de kumar oynatmak yasak. Ancak devlet oynatırsa serbest. Bayilerde ve büfelerde oynatılan şans oyunları, kumar oynama merkezleri haline gelmiş durumda. İddaa, at yarışı, milli piyango, sayısal loto, şans topu, on numara, spor toto ve spor loto gibi oyunlar, yasaklanan kumarhanelerin, yeşil çuhaların yerini almıştır. Kumarın bağımlılık yaptığını bilen bürokrasi, bir yandan sigara ve uyuşturucu ile mücadele ederken, öte yanda alkolün ve kumarın ipini elinde gevşeterek ve azdırarak tutmaktadır.

Devlet geçmişte sigara ve alkolü tekelinde tutarak halkını bağımlılaştırmış, özelleştirme ile birlikte ekonomik ve siyasi olarak da uluslar arası şirketlere, zehir tacirlerine bağımlı hale getirerek insanlığa karşı suç işlemiş ise, kumar alanında da aynı işlevi görmektedir. Kumarı topluma kabul ettirip sevdirmiş, çekilişleri devlet televizyonunda yapmış ve yapmaktadır. Okullara kumar markalarının isimlerini vermektedir. Adeta kumarı doğal hayatın bir parçası haline getirmiştir.

Öte yandan toplum kesimleri arasındaki gelir dağılımındaki dengesizlik, sosyal devlet olmadaki yetersizlikler, dağılımdaki adaletsizlikler, yoksul ve orta kesimi şans oyunlarına yöneltmektedir. Soğuk savaş yıllarının bakiyesi modern ulus devletlerinin adaletsiz dağılım karşısında ürettiği çözümler artık demode olmuştur.

Ayrıca, yasa değişikliklerinin zaruriliğinde toplumun gerisinde kalan muhafazakâr hukuk üreticilerinin de, topluma musallat olan zehir tacirlerinin insanlığa karşı düşmanlıklarını ve bürokrasinin aymazlığını görmesi vakti de geçmektedir. Geleceğimizin teminatı çocuklarımızı ve geleceğimizi bu aymazlıklara ve

düşmanlıklara teslim etmeyeceğimizi, sivil toplum, yani benim çocuğuma ulaşmaz diyemeyen kesim dillendirebilir. Yeşilay işte burada bu sessiz kesimin dili olacak ve bu oyunu bozacaktır. Tabii ki, bürokrasi ve siyaset figürlerinin önemli bir bölümü bu mücadelede Yeşilay'ın yanında olacaktır.

Devlet kaybettiği yolu bulmalıdır

Devlet ve bürokrasi, insanımızın kurtuluşunu bireysellikte değil toplumsallıkta araması gerektiğini bilmelidir. İnsanlar emeklerinden uzaklaşmamalı, emeklerine yabancılaşmamalıdır. Sosyal devlet, insanını kolaycılığa, köşe dönmeye alıştıran değil, insana saygı kapsamında, insanını, hem kendisi hem de insanlık için üreten hale getirmeye çalışan devlettir.

Günümüzde devlet, vergi, zamlar ve enflasyon ile vatandaş elindeki son kuruşu da alan konumuna düşürülmüştür. Son dönemlerde bağımlılıklarla mücadelede sosyal devlet işlevini yerine getirmemekte, aksine boş umutlar, milyonda bir şans beklentileri dağıtarak umut tacirliği yapmaktadır.

Devletin önemli bir gelirden mahrum bırakılmaması gerekçesi insani olmadığı gibi, insanlığa düşmanlık olarak okunmalıdır. Yaratılanı yaratandan dolayı seven bu millet, insani olana, insancıl olana yatkındır ve gerekçe olarak gösterilen muhtemel açığı da kapatmasını bilir. Aranılan özellik, insani olana yönelmedir. Devlet sivil toplum kuruluşları ile birlikte insani olana yönelmeli, önemli bir ayıbı, hatta insanlığa karşı suç işlemeyi bırakmalıdır.

Yapılması gerekenler

- Öncelikle bayilerde ve büfelerde yalandan ibaret ve denetlenmeyen “18 yaşından küçükler oynayamaz” ve “+18” yazılarının gereği yapılmalı, kademe kademe bu illete son verilmelidir.
- Özelleştirme adına tek elde yaşanan yanlışlıklar tekrar edilmemeli, uluslararası sermaye yurda getirilerek devletten daha güçlü şirketlere çocuklarımızın ve ülkemizin geleceği terk edilmemelidir.
- Özelleştirme ile soygun katmerli hale getirilmemelidir.
- Özelleştirmeye karşı çıkışımız, devletçi algısı yaratmak olarak alınmalı, bağımlılık yapan her türlü zehire ve oyuna karşı olduğumuz kabul edilerek, tamamen yasaklanması yönünde –sigara ile mücadeledeki kabul gibi- algılanmalıdır.
- Özelleştirme sonrasında aylık brüt satışlarından bir bölümünün özelleştirme dairesine, bir bölümünün de savunma sanayisine aktarılması öngörüsü bir vatanseverlik olarak algılanmamalıdır. Zaten kumar kurumları hali hazırda savunma sanayine önemli aktarımlar yapmaktadır.

- Anayasanın 58. Maddesini görmezden gelen devlet bürokrasisinin, kumar bağımlılığının kriterlerini ne zaman göreceğini de merak ediyoruz. Yeşilay, kendileri dinlemese ve görmezden gelse de, yılmadan bu kriterleri ve tehlikenin boyutlarını onlara anlatmaya devam edecektir.

Sonuç

Kumardan alınan vergilerin eğitim ve sağlık harcamalarına gitmediği kesindir. Kaldı ki gitse bile bu aktarım, kumarın reklamı olarak çocuklarımıza enjekte edilmekte, okullara kumar markası isim olarak verilmektedir.

Sivil toplum kuruluşları olarak, cebimizden paraların nasıl çalındığını, bu paraları geri almanın yollarını ve bizleri sömüren bir avuç sömürücünün eylemlerinin insanlığa karşı suç olduğunu, bu suçu işleyenlerin rahatça yaşayamamaları, yargılanmaları gerektiğini insanlara anlatmalıyız. Toplum bu bilinçle donatıldığında, bir güç olarak sistemin karşısına dikildiğinde yerel ve uluslar arası soygun son bulacaktır. İnsanımız kendi sorunlarına sahip çıkmalı ve bağımlılığın bir tür kölelik olduğunu anlamalıdır. Köleliğin de özgürlüğün çalınması anlamına geldiği anlaşılmalı, çalanlara karşı bir insanlık onuru mücadelesi verilmesi gerektiği anlatılmalıdır.

Bağımlılıklara, dolayısıyla kumara karşı mücadeleyi hayatımızın parçası haline getirirken zehir tacirlerinin, işkenceciler, insan tacirleri, terör üreticileri ve soykırımcılar gibi insanlık düşmanlarının toplum üzerindeki tahakkümü ve soygunu ifşa edilmelidir.

Çocuklarımızın ve gençlerimizin üzerinde oynanan bu oyunların oluşturduğu bağımlılıklara karşı sağlık yönü ihmal edilmemeli, insan ve aile sağlığı, toplum sağlığı öncelenmeli, sigara ve uyuşturucuda olduğu gibi mücadele kumara da yöneltilmeli, topyekûn mücadelenin önü açılmalıdır. Böylece insanlığa hizmet etmenin mutluluğunu yaşamalıyız.